

FI A DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babe -Bolyai Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	de TEOLOGIE ORTODOX
1.3 Departamentul	DE TEOLOGIE
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5 Ciclul de studii	LICEN
1.6 Programul de studiu / Calificarea	TEOLOGIE ORTODOX ASISTENȚĂ SOCIALĂ

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	PSIHOLOGIE PASTORAL						
2.2 Titularul activităților de curs	Arhim. Conf. univ. dr. Teofil Cristian Tia						
2.3 Titularul activităților de seminar	Arhim. Conf. univ. dr. Teofil Cristian Tia						
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	5	2.6. Tipul de evaluare	C.	2.7 Regimul disciplinei	Op.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					14
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					14
Pregătirea seminarilor/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutoriat					14
Examinări					14
Alte activități:					2
3.7 Total ore studiu individual					72
3.8 Total ore pe semestru					100
3.9 Numărul de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> Nu e cazul
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Sală dotată cu videoproiector pentru proiectii Power Point și audiții
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> Sală dotată cu videoproiector pentru proiectii Power Point și audiții

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Să identifice metodele de terapie și corecție pentru dobândirea unui psihic robust, a unei viziuni sănătoase despre Dumnezeu și lume; • Să distingă procesele psihice specifice națiilor și creațiilor credinței; • Să posede noțiunile elementare de „psihologie prenatală”, „inconștient colectiv”, „activism spiritual”, „bună stare interioară”, „confort psihic și duhovnicesc”; • Să cunoască modurile de „construcție” a unei solide „culturi a inimii”, evitând riscurile unei consilieri diletante: tendința de a-i domina pe ceilalți, setea de a dobândi recunoaștere publică și apreciere, dorința subtilă de a conduce; • Să determine mecanismele de fortificare a dorinței de a trăii și de a-și împlini energiile/resursele epuizate de cei aflați în dificultate existențială;
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • să apeleze cu succes la toate modalitățile de consiliere a persoanelor de vârstă a treia; • Să cunoască psihogeneza personalității oamenilor care optează pentru „meserii” de ajutorare a semenului, în care este implicată sfera emoțional-umană; • Să distingă și să elimine elementele specifice manipularii în atitudinea și comportamentul propriu și al semenilor;

7. Obiectivele disciplinei (reie îndin grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Dobândirea unui mod de a gândi bine vertebrat din punct de vedere psiho-sistemic.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Să fortifice „chemarea” de sus existentă și să o împlinească creator; • Să ajungă la cunoașterea profundă de sine; • Deprinderea studenților cu noțiunile elementare de psihopatologie și cunoașterea mecanismelor de intervenție psihoterapeutică; familiarizarea lor cu noțiunile specifice domeniului familiarizarea lor cu paradigmele teoretice și practice elementare din domeniul psihopatologiei și al psihoterapiei pastorale; • Formarea abilităților de adaptare la exigențele semenilor și de intervenție promptă, corectivă, în universul psiho-emoțional al credincioșilor;

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
<p>1. Noțiuni elementare de Psihologie. „Psihologia Spirituală”</p> <p>1.1. Statutul disciplinei în învățământul teologic românesc;</p> <p>1.2. Exigențele auto-terapiei psiho-duhovnicești;</p> <p>1.3. Conștientizarea falselor imagini ale lui Dumnezeu din subconștientul individual și colectiv contemporan și demascarea lor în vederea corecției corespunzătoare: „Dumnezeu” Judecător punitiv; „Dumnezeu” morții; „Dumnezeu” contabil legalist; „Dumnezeu” eficient;</p>	Prelegere în Power Point, metode interactive, discuții, întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului; audiții documentare și studii de caz	Cursul durează o oră.
<p>2. Psihologia civilizației postmoderne; acțiune pastorală în postmodernitate: fizionomia interioară a civilizațiilor; 10.1. Contextualizarea culturală a acțiunii pastorale în România contemporană; 10.2. „Anatomia” psiho-pastorală postmodernității; 10.2. De la optimismul marilor performanțe din modernitate (Revoluțiile culturale, științifice, politice și industriale) la depresia produsă de marile decepții ale post-iluminismului tardiv; 10.3. Agonia și crizele modernității; Dincolo de expectativele sociale uriașe; 10.4. Creștinismul și cultura post-modernă: incompatibilități structurale.</p>	Prelegere în Power Point, metode interactive, discuții, întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema cursului; audiții documentare și studii de caz	Cursul durează o oră.

<p>3. Dinamica psihologic a dialogului duhovnicesc; 3.1. Funcia psihologic de susinere afectiv i de acceptare a credinciosului; psihoterapia de susinere; 3.2. Funcia psihologic non-directiv ; responsabilitatea c l uzitoare a preotului; 3.3. Funcia mistic sau de intermediere între Dumnezeu i om; 3.4. Capcanele consilierii duhovnice ti i psihologice neprofesioniste: atitudinea critic ; moralizarea; interogatoriul intelectual (investiga ia arid); generalizarea devalorizant etc.;</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discu ii, întreb ri i r spunsuri cu studen ii pe tema cursului; audi ii documentare i studii de caz</p>	<p>Cursul dureaz o or .</p>
<p>4. Tehnic psihologic i tr ire duhovniceasc în demersul spiritual; 4.1. Importan a metodologiei în colocviul pastoral; 4.2. Valoarea i limitele tehnicilor psihologice în ac iunea pastoral ; 4.2. Principii psiho-pastorale: adaptarea la situa ie, nondirectivitatea explicit ; atitudinea empatic etc.; 4.3. Replici falimentare pentru dialogul pastoral: replica rezolutiv ; replica de tip „interogatoriu”, replica comparativ ; estimativ ; 4.4. Studii de caz;</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discu ii, întreb ri i r spunsuri cu studen ii pe tema cursului; audi ii documentare i studii de caz</p>	<p>Cursul dureaz o or .</p>
<p>5. Psihologia vârstei a III-a. Universul psio-afectiv al b trânilor; 7.1. Gerontologia i pastorala; 7.2. Lumea european de mâine, o lume a vârstei a III-a. Gerontofobia; 7.3. Psihotraumele pension rii i psihodramele izol rii i singur t ii; 7.4. Efectele vârstei „timpului liber” i derivatele corespunz toare (împotmolirea în imanent, TV., cotidian); 7.5. B trânul i familia; genera ia „sandwich”; voca ia de „bunic”; 7.6. Paradoxuri existen iale: apropierea fizic i îndeprtarea afectiv i reversul; 7.7. Vârsta a III-a, continu dependen emotiv-afectiv ;</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discu ii, întreb ri i r spunsuri cu studen ii pe tema cursului; audi ii documentare i studii de caz</p>	<p>Cursul dureaz o or .</p>
<p>6. Dimensiunea moral a no iunii de „caracter”. No iuni de morfopsihologie. 6.1. Comportamente care d uneaz comunic rii interpersonale i afecteaz negativ raportul pastoral; 6.1. Analiza paradigmatelor caracterologice ridiculizate de Teofrast; actualitatea lor; 6.2. Imaginea public a preotului în societatea contemporan ; calit i i defecte „ ablon”;</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discu ii, întreb ri i r spunsuri cu studen ii pe tema cursului; audi ii documentare i studii de caz</p>	<p>Cursul dureaz o or .</p>
<p>7. Elemente de psihoterapie duhovniceasc . C l torii duhovnice ti prin incon tientul celor care opteaz pentru o profesie de ajutorare a semenilor; 8.1. Cunoa terea de sine, condi ie a progresului duhovnicesc i a exers rii în ac iunea spiritual ; 8.2. Dificult ile apropierii afective de credincios; 8.3. Arta interven iei pastorale în interac iune cu universul subiectiv al credincio ilor; „Construc ia” subiectiv a sinelui; 8.4. „C l toria” terapeutic-pastoral i capcanele ei: tendin a domin rii celuilalt; setea incon tient de recunoa tere public i de apreciere; transferul;</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discu ii, întreb ri i r spunsuri cu studen ii pe tema cursului; audi ii documentare i studii de caz</p>	<p>Cursul dureaz o or .</p>
<p>8. Culisele psihice ale sexualit ii. Elemente de psihopatologie sexual , într-o er a senzualit ii exacerbate 9.1. Omul, fiin pudic ; Eroziunea „de sine” i criza identit ii duhovnice ti; 9.2. Maturitatea psiho-afectiv uman ; standardele maturit ii duhovnice ti; 9.2. Radiograma genezei perversiunilor umane; 9.3. Analiz pastoral i canonic a 13 derapaje psiho-sexuale din „inventarul” practicilor perverse contemporane; 9.4. Psihodinamica lui Eros i Tanatos; 9.5. Licit i ilicit, moralitate i perversiune în via a conjugal ;</p>	<p>Prelegere în Power Point, metode interactive, discu ii, întreb ri i r spunsuri cu studen ii pe tema cursului; audi ii documentare i studii de caz</p>	<p>Cursul dureaz o or .</p>
<p>Bibliografie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arhim. Teofil Tia, <i>Reînnoire profetic i fidelitate fa de Tradi ie: exigen e pastorale ale epocii post-</i> 		

iluministe, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2011, p. 700.

- Idem, *Il dramma della solitudine in una società dei consumi*, Vicenza, Edit. LIEF, 2011, p. 33.
- Karl Frielingsdorf „...*Ma Dio non e' così*”. *Ricerca di psicoterapia pastorale sulle immagini demoniache di Dio*, Milano, Edit. San Paolo, 1995;
- Manuale di Pastorală Sanitaria (a cura di Gian Maria Comolli și Italo Monticelli), Torino, Edizioni Camilliane, 1999;
- Gurie Georgiu, *Psihologia Pastorală Sanitară Ortodoxă, o disciplină dinamică, insuficient creditată eclezială. Principii de utilizare pastoral-duhovnicească a bolnavului terminal*, în „Condiția umană între suferință și iubirea lui Dumnezeu. Terapia bolii și îngrijirile paliative”, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2012;
- Pr. Conf. dr. Teofil Tia, *Psihologia crizelor existențiale*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2012;
- Idem, *Derapaje psihice în lumea credinței*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2012;
- Idem, *Psihoterapia pastorală a familiei*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2012;
- Idem, *Consiliere pastorală și logoterapie*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2012;
- Idem, *Psihanaliza lui Freud între pansexualism și pertinență teologică*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2012;
- Idem, *Pastorală și psihanaliză*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2012.
- DVD-ul cu prezentări Power Point „*Psihologie și Psihoterapie Pastorală*” (Autor: Pr. conf. dr. Teofil Tia), Alba Iulia, 2009;
- Teofil Tia, *Elemente de Pastorală Misionară pentru o societate post-ideologică*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2003.

Seria de broșuri didactice a Editurii „Reîntregirea”, 2010:

- *Psiho-Teologia. Călăuză spre o reflecție identitară*;
- *Psihoterapia Pastorală de Familie*;
- *Consiliere pastorală și logoterapie. Karl Rogers și terapia centrată pe persoană*;
- *„Vederea lui Dumnezeu” din perspectivă psihologică*;
- *Psihanaliza lui Freud, între pansexualism și pertinență teologică*;
- *Ignorarea inconștientului în Teologie. Eugen Drewermann și cunoașterea de sine*;
- *Pastorală și psihanaliză. O interacțiune inedită*;

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Psiho-teste duhovnicești de analiză individuală și colectivă.	Prezentare + metode interactive, discuții + întrebări și răspunsuri cu studenții pe tema subiectului	Seminarul durează o oră
2. Oportunități pastorale în mediul sanitar; Analize de caz;	Audiții și dezbateri	Seminarul durează o oră
3. Tehnica ascultării empatică; Studii de caz;	Audiții și dezbateri	Seminarul durează o oră
4. Structura personalității preoțului. Psihodiagnostic clerical. Analize;	Audiții și dezbateri	Seminarul durează o oră
5. Tripticul (modelul trinitar) al intervențiilor psihoterapeutice: reflecția duhovnicească (interpretarea), sintetizarea relevantă; clarificarea;	Audiții și dezbateri	Seminarul durează o oră
Recapitulare și exerciții practice		

Bibliografie

- Isidor Baumgartner, *Psicologia Pastorală*, Roma, Edit. Borla, 1993;
- Idem, *La relazione pastorale di aiuto. Camminare insieme*, Torino, Edizioni Camilliane, 1993; p. 167-177;
- Angelo Brusco, Il colloquio con i malati gravi e in fase terminale, în *Anime e corpi* 118(1985),
- Bruno Giordani, *La psicologia in funzione pastorale. Metodologia del colloquio*, Brescia, Edit. Scuola, 1981;
- Christos Yannaras, *Contra Religiei*, București, Edit. Anastasia, 2011;
- Andrew Newberg – Mark Robert Waldman, *Cum ne schimbă Dumnezeu creierul. Descoperirile inovatoare ale unui prestigios neurolog*, București, Edit. Curtea Veche, București, 2009;
- Horea Roman-Patapievici, *Omul recent*, București, Edit. Humanitas, 2010;
- Emilianos Timiadis, *Preot, parohie, înnoire*, București, Edit. Sofia, 2001;
- Ioan Suci, *Eroism. Terapie contra mediocrității*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2001;
- William Basil Zion, *Eros și transfigurare*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2001, în traducerea lui Ioan Ovidiu

Bobăilă;

- Tomas Spidlik – Marko Ivan Rupnik, *Teologia Pastorală. Pornind de la frumusețe*, Târgu-Lăpuș, Edit. Galaxia Guttenberg, 2007;

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu activitățile reprezentative ale comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Cursul urmărește motivarea consistentă a studenților și a viitorilor angajați din domeniul Pastoraliei, al învățământului, al Asistenței Sociale și al Artei Sacre pentru desfășurarea cu multă pasiune și dinamism a propriei profesii.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota final
10.4 Curs	Parțial	Examinare oral	20%
	Examen	Examinare scris	80%
10.5 Seminar/laborator	Calificativ	Verificare orală pe măsura participării la discuții	
10.6 Standard minim de performanță			
Cunoștințe minime pentru nota 5: tratarea cel puțin a unui subiect de la examen, indicarea unei minime bibliografii în limba română.			

Data completării

1 Octombrie 2013

Data avizării în departament

.....

Semnătura titularului de curs

Arhim. Conf. dr. Teofil Tia

Semnătura directorului de departament

.....

Semnătura titularului de seminar

Arhim. Conf. dr. Teofil Tia